

רשומות

הצעות חוק

29 באפריל 1975

1179

י"ח באייר תשל"ה

עמוד

276	חוק לימוד חובה (תיקון מס' 10), תשל"ה—1975
278	חוק מס שירותים (מוסדות בנקאיים וחברות ביטוח) (תיקון מס' 3), תשל"ה—1975

חוק לימוד חובה (תיקון מס' 10), תשל"ה-1975

תיקון סעיף 2 לחוק לימוד חובה, תש"ט-1949 (להלן - החוק העיקרי), במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יוחל לימוד חובה לנערים בגיל 15 בהדרגה על פי צווים שיתן השר בהתייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ובלבד שתחולתו של לימוד חובה כאמור תושלם לא יאוחר מראשית שנת הלימודים תשמ"ב."

תיקון סעיף 4 בסעיף 4 (ב) לחוק העיקרי, במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) בית משפט הדין בעבירה לפי סעיף קטן זה, ישמע בכל מקרה את חוות דעתו של אדם הכשיר לעבודה סוציאלית, כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח-1958, או את חוות דעתו של קצין ביקור סדיר, וכן במידת האפשר את חוות

דברי הסבר

מים של תמיכה במעוטי יכולת, אף שאין חלה עליהם חובת לימוד.

סעיף 2 החוק הקיים מחייב הורים של ילד או של נער שהם בגיל לימוד חובה, לדאוג לכך שהם ילמדו באופן סדיר במוסד חינוך מוכר. לענין משפטו של הורה שלא מילא חובה זו קובע סעיף 4 (ב) (3) לחוק כך:

"(3) בית משפט הדין בעבירה לפי סעיף קטן זה ישמע בכל מקרה את חוות דעתו של אדם הכשיר לעבודה סוציאלית כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח-1958, וכן במידת האפשר את חוות דעתו של היועץ הפסיכולוגי העובד בבית הספר שבו לומד הילד."

משרד החינוך והתרבות מפעיל ברשויות המקומיות קציני ביקור סדיר לשם טיפול בתלמידים אשר נשרו ממוסדות חינוך מוכרים. בשנת הלימודים תשל"ד הוחזרו למסגרות חינוך כ-70% מן התלמידים שהיו בטיפולם של קציני ביקור סדיר. כדי לאפשר לבית המשפט לשמוע את חוות דעתם של המטפלים הלכה למעשה בנשירות תלמידים מבית הספר, וכדי להקל על זיהולם של משפטים, מוצע שבית המשפט יוכל, במקרים המתאימים, להסתפק בשמיעת חוות דעתו של קצין ביקור סדיר, ולא דוקא של עובד סוציאלי. אין כמובן מניעה שבית המשפט ישמע הן את העובד הסוציאלי והן את קצין הביקור הסדיר.

סעיף 1 סעיף 2 (ב) לחוק לימוד חובה, כפי שתוקן בתשל"א, קובע כי "תחולתו של לימוד חובה לנערים בגיל 15, תבוצע בארבעה חלקים שווים ככל האפשר, החל משנת הלימודים תשל"ד, ותושלם לא יאוחר מראשית שנת הלימודים תשל"ז."

חלק ראשון של החלת חובת לימוד לנערים בגיל זה בוצע בשנת הלימודים תשל"ד (י"פ תשל"ג, עמ' 2056; י"פ תשל"ד, עמ' 216); חלק שני בוצע בשנת הלימודים תשל"ה (י"פ תשל"ד, עמ' 2153); ואולם בשנה זו הקיף הביצוע מספר מצומצם בלבד של ישובים, הרבה פחות מן המתוכנן.

לפי סעיף 6 (א) לחוק, מי שחל עליו לימוד חובה לפי חוק זה זכאי לחינוך הינם במוסד חינוך רשמי. נוכח המגבלות בתקציבי החינוך והצורך להקפיד על סולם עדיפות, ייבצר ממשרד החינוך והתרבות להשלים את החלת חובת הלימוד על בני 15 עד ראשית שנת הלימודים דים תשל"ז, אף לא יוכל להשאיר בעינם את הצווים שניתנו כאמור לשנות הלימודים תשל"ד ותשל"ה.

לפיכך מוצע שהמועד האחרון להשלמתה של החלת חובת הלימוד על בני 15 יהיה בראשית שנת הלימודים תשמ"ב, בהנחה שעם שינוי העתים ניתן יהיה לחדש החלתה ולהשלימה עד אז.

יודגש כי, כמו בעבר, יוסיפו לנהוג ההסדרים הקיי-

1 ס"ח תש"ט, עמ' 287; תשי"י, עמ' 126; עמ' 334; תשי"ג, עמ' 140; תשכ"ט, עמ' 33; עמ' 176; עמ' 178; תשל"א, עמ' 146; תשל"ב, עמ' 102; עמ' 122.
2 ס"ח תשי"ח, עמ' 103.

דעתו של היועץ הפסיכולוגי העובד כבית הספר שבו לומד הילד; לענין פסקה זו, "קצין ביקור סדיר" – עובד המדינה או עובד רשות מקומית אשר החינוך והתרבות הסמיכו לענין זה.

תיקון סעיף 6

3. בסעיף 6 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) אלה זכאים לחינוך חינם במוסד חינוך רשמי:

(1) מי שחל עליו לימוד חובה לפי חוק זה;

(2) מי שבאחד הגילים 16 או 17 וטרם השלים את חינוך החובה – עד שיסיים את לימודיו לפי תכנית של לימודים בכיתה י', ובלבד שהובט לימוד בכיתה י' היתה חלה במקום מגוריו בשנתיים שקדמו לתחילת לימודיו כאמור.

(1א) נער בגיל 14 ומי שזכאי לחינוך חינם מכוח סעיף קטן (א) (2)

ואין הוא רשום במוסד חינוך רשמי שהוא חטיבת ביניים, ישא אוצר המדינה בשכר לימודיו במוסד חינוך מוכר."

תיקון חוק לימוד חובה (תיקון מס' 5)

4. בסעיפים 4 ו-5 לחוק לימוד חובה (תיקון מס' 5), תשכ"ט-1969, במקום "שנת הלימודים תשל"ז" יבוא "שנת הלימודים תשמ"ב".

ביטול צווים

5. צווים להחלת חובת לימוד לנערים בגיל 15, שניתנו בשנות תשל"ג ותשל"ד – בטלים.

דברי הסבר

ה-15 שהוחלה עליהם חובת לימוד, לזכות אותם בחינוך חינם על דרך זו שאוצר המדינה מכסה את שכר לימוד-דיהם בכיתות ט' ו-י' של בתי ספר תיכוניים ארבע-שנתיים הנתינים לפיקוח של משרד החינוך והתרבות – הכל, כמוכר, אם אין חטיבת ביניים המיוערת לקלוט אותם תלמידים.

כדי להכשיר דרך זו של מימוש הזכות לחינוך חינם, מוצע לקבוע כי נער בגיל 14, שאינו רשום במוסד חינוך רשמי שהוא חטיבת ביניים, ישא אוצר המדינה בתשלום שכר לימודו במוסד חינוך מוכר, לאו דוקא רשמי.

החוק המוצע, אם יתקבל, יחייב להשאיר **סעיף 4** בענין, עד ראשית שנת הלימודים תשמ"ב, הוראות אחרות, ביחס לנערים מכוונים שטרם השלימו את חינוך החובה, הוראות שעמדו לפקוע בראשית שנת הלימודים תשל"ז.

כאמור בדברי הסבר לסעיף 1, מוצע לבטל את כל הצווים שבהם הוטלה חובת לימוד לבני 15, באזורים אחדים בארץ, כדי לחדש חובה זו ולהשלים הזלתה עד ראשית שנת הלימודים תשמ"ב.

סעיף 3 סעיף 6 (א) לחוק העיקרי, בנוסחו לפי תיקון מס' 5 לחוק, קובע לאמור:

"(א) מי שחל עליו לימוד חובה זכאי כאמור לחינוך חינם במוסד חינוך רשמי.

(2) מי שבאחד הגילים 16 או 17 ולא סיים את לימודיו בכיתה י' של מוסד חינוך רשמי לפי חוק זה והוא לומד במוסד חינוך מוכר, ישא אוצר המדינה בשכר לימודו עד שיסיים לימודיו לפי תכנית של לימודים בכיתה י', ובלבד שהובט לימוד בכיתה י' היתה חלה במקום מגוריו בשנתיים שקדמו לתחילת לימודיו כאמור.

(3) מי שלומד כאמור בפסקה (2), דינו כמי שזכאי לחינוך חובה חינם."

החלת חובת לימוד על בני 14 (כיתות ט') אמורה היתה להיעשות בד בבד עם ביצוע הרפורמה בחינוך והקמתן של חטיבות ביניים רשמיות לקליטתם של תלמידים אלה. קצב פתיחתן של חטיבות הביניים לא הדביק את קצב ההחלה של חובת לימוד על נערים, ועתה מעריכים כי הדבר לא יושלם אלא בשנות השמונים. לפיכך לא היה מנוס, תחילה לגבי בני 14 ולאחר מכן לגבי בני

3 ס"ח תשכ"ט, עמ' 176.

6. בסעיף 27א (ב) לחוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953, במקום "חמש שנים" יבוא "עשר שנים".

7. חוק זה תחולתו לגבי שנת הלימודים תשל"ו ואילך.

דברי הסבר

חוק עבודת הנוער, כל אימת שהוטלה עליהם חובת ליי-
מודים לפי חוק לימוד חובה.

החוק המוצע יפסיק, בשנים הקרובות, יציאתם של
נערים אלה מן הכלל האמור; אף יחזיר לתוכו נערים
המתגוררים במקומות שעליהם הוחלה חובת לימודים
לפי חוק לימוד חובה - חובה המתבטלת מכוח סעיף 5
לחוק המוצע. לפיכך מוצע, במקביל, לדחות בהמש
שנים את המועד שבו היה על שר העבודה להשלים החלת
חובת יום לימודים על נערים בגיל 15 עד 18.

7 סעיף הוראות החוק המוצע יחולו לגבי שנת הלי-
מודים תשל"ו ואילך, הן וכל מערכת הרי-
שום לאותה שנה.

6 סעיף 27א לחוק עבודת הנוער, תשי"ג-
1953, שהוסף בשנת תשל"ב, מחייב את שר
העבודה להטיל חובת יום לימודים, לשם הכשרה מק-
צועית, על כל נער עובד שמלאו לו 15 שנים ועדיין לא
מלאו לו 18 שנים.

לפי סעיף קטן (ב) לאותו סעיף רשאי שר העבודה
להחיל את חובת הלימודים בהדרגה תוך חמש שנים מיום
20.7.72.

חובה הלימודים לא תחול, בין השאר, ביחס לנער
עובד שחל עליו חוק החניכות, תשי"ג-1953, או בגיל
שחלה עליו חובת לימודים לפי חוק לימוד חובה, תשי"ט-
1949. נערים בני 15 עמדו, לפי התיקון תשל"ב, לצאת
מכלל אלה שעליהם יש להטיל חובת יום לימודים לפי

4 ס"ח תשי"ג, עמ' 115.

**חוק מס שירותים (מוסדות בנקאיים וחברות ביטוח) (תיקון מס' 3),
תשל"ה-1975**

1. בסעיף 2 לחוק מס שירותים (מוסדות בנקאיים וחברות ביטוח), תשל"ג-1973:
(להלן - החוק העיקרי) -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "1973 ו-1974" יבוא "1973 עד 1975";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "ובשנת המס 1974" יבוא "ובשנות המס 1974
ו-1975".

2. בסעיף 4 (א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(3) החייב במס שירותים לשנת המס 1975 ישלם ב-10 ביוני וב-10
בספטמבר של אותה שנה, מקדמות, כל אחת מהן בשיעור של 2% מההכנס-
נות לפי סעיף 2 בשנת המס הקודמת וב-10 בדצמבר מקדמה בשיעור
של 2½%".

דברי הסבר

במרוצת שנת המס 1975, מוצע להאריך את מס השי-
רותים לשנה נוספת.

בהצעת חוק מס ערך מוסף, סעיף 143 (2) דוחה את
הפעלתו לגבי מוסדות בנקאיים וחברות ביטוח לשנת
המס הבאה.

הטלת מס השירותים על מוסדות בנקאיים וחברות
ביטוח היוותה שלב ראשון לקראת הנהגת מס ערך מוסף
ומשום כך נעשתה לתקופה מוגבלת עד להנהגת אותו
מס.

כיון שמש ערך מוסף טרם הונהג, אך יש כוונה להנהיגו

1 ס"ח תשל"ג, עמ' 147; תשל"ד, עמ' 60; תשל"ה, עמ' 31.